

EL PLA DE L'ESTANY

Text > XAVI XARGAY I OLIVA

Espai museístic | Acabem de saber que l'espai Can Tarradas, que havia de ser la seu de la col·lecció Gimferrer, podria tenir uns problemes estructurals que desaconsellen instal·lar-hi exposicions en què s'ajunti molta gent. Per això, l'Ajuntament ha decidit que el fons Gimferrer es podrà veure a la casa de la plaça Major que era l'antiga botiga de Can Tomàs Teixidor. És bo saber que, davant d'un problema, es troba una solució ràpida. Però en un poble que va viure fa anys la frustració del Museu d'Art Contemporani dels Països Catalans i on últimament una de les exposicions artístiques més rellevants ha estat conseqüència d'un treball de recerca d'un adolescent, és si més no inquietant que es vengui a so de bombo i platerets que ja es té un espai per a l'extraordinària donació de Jordi Gimferrer i poc temps després es desdiguin del que han dit per raons tècniques. Fa un cert tuf d'improvisació tot plegat, de poc rigor. Veient els costums artístics —de política artística, vull dir— d'uns anys ençà, no negaré que tinc un rum-rum bastant desagradable. Espero i desitjo que Can Tomàs Teixidor aculli la col·lecció Gimferrer. I que hi llueixi com es mereix.

Patrimonis | He de confessar que la primera vegada que ho vaig sentir em va semblar ridícul: patrimoni immaterial de la humanitat. Amb el pas dels temps —i les poques ganes de buscar tres peus al gat— he entès la importància del concepte i fa poc se m'ha arrelat la ferma convicció de la seva necessitat. I ha estat per un tema ben banyolí: la concessió de la Medalla d'Or de la ciu-

tat a Josep Maria Massip (1948), naturalista, licòleg i etnògraf, col·laborador en premsa, ràdio i televisió, referent en l'estudi del llop i defensor del medi ambient. Josep Maria Massip i Gibert posa carn i forma al concepte de *patrimoni immaterial*, no sé si de la humanitat, però sí del Pla de l'Estany. Un altre patrimoni, però aquest ben material, és el que va ajudar a revitalitzar el Banyolí de l'Any i Pregoner de la Festa Major, l'arquitecte Josep M. Miàs: la intervenció que va dirigir al barri vell de Banyoles és exemplar i digna d'estudi. I aprofitant el pregó, un grup de banyolins varen fer evident el seu malestar per un patrimoni local que, en aquest cas, més que material és ruïnós: ens referim a Can Cisó, mas rural a Guèmol, emblema de la ciutat, una masia originària del segle XIII protegida com a bé cultural d'interès local, apuntalada i sense sostre. Em pregunto fins a quin punt l'Ajuntament (que ha adquirit fa relativament poc Can Tomàs Teixidor i Can Tarradas) no hauria d'intervenir en la preservació d'un edifici que ja estava dempeus quan la plaça Major encara era una roureda (diuen).

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT

KMinArt 2024 | A mitjan mes de setembre passat s'inaugurà la segona edició del KMinArt, que enguany ha tingut set itineraris repartits entre les comarques del Ripollès i del Pla de l'Estany. El KMinArt és un festival que vincula natura, senderisme, art i cultura. A més d'aquesta vinculació, també vol complir l'objectiu d'omplir d'art i de creativitat els territoris rurals on té lloc. Al seu torn, es vol que aquests vincles permetin acostar els visitants fins als pobles per on transcorren els recorreguts, que són circulars. Al Ripollès, en l'edició d'enguany, hi ha hagut quatre rutes, cadascuna d'entre set i deu instal·lacions, totes amb un codi QR que proporcionava la informació pertinent sobre les obres del seu artista creador. Aquestes quatre rutes eren a Pardines (4,83 quilòmetres i 1 h i 45 min), Planoles (5,74 quilòmetres i 2 h i 15 min), Sant Joan de les Abadesses (7,15 quilòmetres i 1 h i 45 min) i To-

>> Un dels muntatges del KMinArt.

ses (7,11 quilòmetres i 2 h i 45 min). La novetat d'aquesta edició va ser la remuneració econòmica als i les artistes participants, que va ser possible gràcies a l'èxit de l'edició anterior (2023) i que va comportar l'ajut pecuniari de diverses entitats públiques, així com algunes de privades.

Gorgs i turisme | Al llarg dels mesos estivals, els gorgs ripollesos de les poblacions de Campdevàrol, Sant Joan de les Abadesses i Beget van rebre un total de vint-i-quatre mil persones, cosa que ha significat que, de molt, han superat la seva capacitat de càrrega. Els gorgs en qüestió són els del Torrent de la Cabana, al terme municipal de Campdevàrol; el de Malatosca, a la vila de les Abadesses, i els del Torrent de Beget. El de Malatosca superà la seva capacitat de càrrega durant cinquanta-un dies, amb 7.628 visitants; els del Torrent de la Cabana, trenta-sis dies i amb un nombre que s'enfila fins als 15.983 visitants (val a dir que respecte de l'estiu passat, el nombre s'ha reduït a poc més de la meitat, ja que la xifra va sobrepassar els trenta-sis mil visitants), mentre que a Beget només es va veure desbordada la capacitat de càrrega quatre dies. En tots tres llocs, però especialment a les dues primeres poblacions, aquestes xifres tan elevades mostren el problema greu per l'impacte ambiental que té la seva sobreocupació i sobrefreqüentació ensem; a més a més, cal afegir-hi la problemàtica dels gossos deslligats, perquè són els que afecten més el medi. Surtosament, aquest estiu no hi va haver incidències amb focs, a diferència de

>> Josep Maria Massip ha rebut la Medalla d'Or de Banyoles. (Foto: EDITORIAL GAVARRES. MÒNICA SALA AMETLLER.)

l'estiu de 2023. Malgrat tot, l'Ajuntament campdevanolenc no es planteja d'apujar l'ecotaxa ni el santjoaní, de moment, aplicar-la.

Cent anys de la Torre Mossèn Tor

El darrer cap de setmana del mes de setembre, Campdevàrol va celebrar el centenari de la Torre Mossèn Tor amb tot un seguit d'activitats i propostes per a tots els públics i amb una atenció especial a la cultura. Aquest edifici, d'estil modernista, va ser bastit per l'arquitecte Antoni Coll i Fort, deixeble d'Antoni Gaudí, i pel contractista Miquel Fossas. Fa tres anys que la torre es tornà a obrir al públic, totalment restaurada després de quatre dècades d'abandó i deteriorament, gràcies als esforços d'una colla de voluntaris encapçalats per Evelí Adam. Els preparatius per commemorar aquest primer segle s'han allargat un any, segons manifestà Evelí Adam mateix, veritable *alma mater* de l'esdeveniment. Entre la munió d'actes previstos destaquen la conferència dictada pels arquitectes Joan Forgas, Dolors Ylla-Català i Cristina Ramisa sobre el modernisme de la torre i la trobada i plantada geganteria dels gegants de Campdevàrol (que actuaven d'amfitrions), Sant Joan de les Abadesses, Ribes de Freser, Gombrèn,

Camprodon, Llanars i Vilallonga. A part d'aquests actes, cal esmentar la presentació de l'«Auca de la Torre Mossèn Tor», elaborada per la reconeguda artista vigatana Pilarín Bayés i, ja de nit, la projecció visual que integrava hologrames en 3D amb la interacció d'una ballarina en temps real que recreaven l'univers creatiu de l'arquitecte Antoni Coll i Fort.

I encara sense moure'ns de Campdevàrol, també volem esmentar que el darrer divendres de setembre va tenir lloc al local del casino de la vila el primer Sopar Estellés d'Òmnium Cultural a la comarca del Ripollès, dedicat a la memòria del gran poeta valencià Vicent Andrés Estellés, amb motiu del centenari del seu naixement.

LA SELVA

Text > **SEBASTIÀ GODAY**

El Joan Vinyoli de la prosa | Una conseqüència del treball de la Càtedra Joan Vinyoli de la Universitat de Girona és l'enriquiment de la musculatura literària del proteic Joan Vinyoli, el poeta a qui, a Santa Coloma de Farners,

se li va despertar el geni poètic. Ara, la colomenca Georgina Torra i Guixeras ha presentat un llibre en el qual recull les proses que per raons diverses mai van ser editades en l'obra completa. Uns textos esparsos (cinquanta-tres) plens de vida empeltada de realitat quotidiana i de la poètica festejada per l'autor al llarg dels anys trenta, quaranta i cinquanta, en els quals Vinyoli aprèn i assaja, paral·lelament a la poesia, altres camins que finalment no li van servir per amplificar la seva deixa literària. Amb el guiatge de Georgina Torra, *Proses (L'Avenç)* enriqueix la figura paradigmàtica de Vinyoli i n'agrega la literatura, no gens prosaica, per cert!

150è aniversari del naixement de Carl Faust

| A Blanes estan d'enhorabona: se celebra el naixement de l'empresari alemany que va idear i posar els diners inicials a un dels projectes científicoculturals més bells que hi ha a la Costa Brava: el Jardí Botànic Marimurtra, a la cala de sa Forcanera de Blanes. Carl Faust (1874-1952), un empresari alemany amb connexions comercials a Barcelona, es va enamorar fàcilment d'aquells paisatges idíl·lics, nets, amb tot els sabors del classicisme mediterrani, i en va voler augmentar

GIRONINS A L'EXTERIOR

Text > **JAUME MASDEVALL**, resident a Suïssa

De tots els llocs on m'hauria imaginat vivint fa uns anys, Suïssa no era a la llista. Convertit en nòmada a partir de l'Erasmus a Berlín ara fa onze anys, i havent passat pel Quebec, Florència i Múnic; havent treballat a cavall d'Orient i Occident, o havent viscut en grans metròpolis com Ciutat de Mèxic, viure al tranquil país dels Alps m'hauria semblat impensable. La set i la curiositat de coneixement del que és diferent, llunyà i desconegut, el desaprenentatge per integrar-se en entorns nous i començar aventures era el meu leitmotiv al llarg dels primers anys d'adulthood. La carrera de Ciències Biomèdiques i, sobretot, l'interès a aprendre llengües estrangeres